

פרשת ויקרא

ואם תקריב מנחת ביכורים לה' וגו' (ב, יד)

פירש רש"י במנחת העומר הכתוב מדבר, יש להבין למה הזכירה התורה את מנחת העומר שהיא מנחת ציבור בין כל המנחות שהן מנחת יחיד וכדכתיב (פסוק א) 'ונפש כי תקריב קרבן מנחה לה' וגו', וכן (פסוק ד) 'וכי תקריב קרבן מנחה מאפה תנור וגו'', ועוד הרי מנחת העומר היא חובה בניגוד לשאר המנחות שהן רשות.

ועוד קשה כיון דמיירי במנחת העומר למה כתיב 'אם' שהוא לשון רשות הרי מנחת העומר היא חובה.

ויש לומר דהתורה רמזה כאן הא דאמרינן בגמרא (ב"מ קיח, א) גבי שומרי ספיחים לצורך העומר דתנן שומרי ספיחי שביעית (של שעורין לצורך מנחת העומר, או של חטין לצורך שתי הלחם. רש"י) נוטלין שכרן מתרומת הלשכה, ר' יוסי אומר הרוצה מתנדב הוא ושומר חנם. דהיינו בשביעית כיון שהפירות הם הפקר ב"ד, היו שוכרים שומרים שישמרו על הספיחים שצמחו מאליהם שלא יאכלום הבהמות ושלא יקחום בני אדם והשומרים קיבלו את שכרם מתרומת הלשכה, דכסף שניתן לצורך קרבן הוא כקרבן והיה מותר להשתמש בכסף של תרומת הלשכה שנועד להקרבות גם לצורך שמירה על ספיחי השעורים, שמהם הביאו את מנחת העומר זו שיטת ת"ק. ור' יוסי סבר שאדם יכול להתנדב ולשמור בחנם על הספיחים.

והשיבו לו רבנן אתה אומר כן אין באין משל צבור, עי' רש"י וביאור הדברים כן הוא דרבנן אמרו לו הרי גם אתה מודה שקרבנות ציבור באים משל ציבור ואם התנדב אדם לשמור על הספיחין בחנם אפשר שקנה אותם מן ההפקר ע"י שמירתן, וא"כ נמצא שאין מנחת העומר באה משל ציבור דרבנן לשיטתייהו אזלי דאין קרבן יחיד משתנה לקרבן ציבור, וכיון שהיחיד זכה בהם תו אין הם כשרים לקרבן ציבור, אך ר' יוסי ס"ל דקרבן יחיד שפיר משתנה לשל ציבור, ואף אם זכה בהם היחיד ששמר על הספיחין בכל זאת אם הביאם לשם הציבור אפשר להקריבם.

למדנו א"כ דלר' יוסי מנחת העומר באה בנדבת יחיד אם מוסרו לציבור. ומזה שנחלקו רבנן ור' יוסי דוקא במנחת העומר ש"מ שהיה מצוי דבר זה במנחת העומר שיתנדב יחיד לשם ציבור, משא"כ בשאר קרבנות ציבור.

ע"פ כל זה י"ל שפיר דלכך הביאה כאן התורה את מנחת העומר בהדי שאר המנחות אף כי מנחת ציבור וחובה היא, משום שגם מנחת העומר משכחת לה לר' יוסי דבאה משל יחיד ושפיר הוי רשות כשאר המנחות.

מקור: טעמא דקרא